

ikke synes at være nogen megen stor Chance for, at det vil lykkes at føre det igjennem, mindre Tilhøjelighed til at indlade sig udførligere paa denne Sag. Da jeg imidlertid var valgt til Ordfører for det Udvalg, som behandlede Spørgsmaalet i næstforrige Samling, vil jeg dog ikke undlade at tage Ordet i denne Sag, men jeg skal gjøre det i al Korthed. Det er jo en Sag af overordentlig stor Vigtighed; den er af Vigtighed ikke alene paa Grund af de store finansielle Virkninger og vide Konsekvenser, den i saa Henseende medfører, men ogsaa paa Grund af den overordentlig vigtige Samfundssag, som den beskæftiger sig med, idet den griber det store sociale Spørgsmaal i Hjørnepunktet, paa det vigtigste og vanskelige Sted, og den er tillige af Vigtighed, fordi det i Virkeligheden her er et helt nyt Princip, som vi indlade os paa, et helt nyt Princip for Lovgivningen. Det er nemlig i Virkeligheden — for at sige det rent ud — Statssocialisme, Tvangsfordeling, hvor man indkræver Indtægter gjennem Skatter og fordeler dem til Privates Understøttelse paa den Maade, man anser for rigtig. Det er det første Skridt paa et Skraaplan, hvis nederste Ende er Kommunismen. Det er en Sag, som man ikke kan indlade sig paa uden store Betæneligheder. Jeg vil nu sige, at jeg for mit Vedkommende ogsaa har næret store Betæneligheder ved dette, men jeg er dog — og jeg kan sige: forlængst — kommen til det Resultat, at et saadant Skridt er rigtigt og nødvendigt, og hvor store Betæneligheder det end maa føre med sig, ere Forholdene dog saaledes, at det er berettiget og ønskeligt at foretage det. Jeg tror, at den Fare, som ellers vilde være forbunden med at indlade sig paa denne Sag, i vort Samfund er forholdsvist mindre, særlig paa Grund af den Samfundsinndeling, her er tilstede paa Grund af det store Antal, som de besiddende Klasser udgjør, ved Siden af den Maade, hvorpaa den politiske Magt er baseret, særlig Valget til dette Thing, idet den brede Basis, her er givet i Valgretten, giver en saadan Fasthed, en saadan Modstandskraft, at den yder en betydelig Garanti imod at gaa saa vidt, at Samfundets væsentlige Grundpiller derved røffes. Dertil kommer, at Forholdene her i Landet ere saaledes, at man vistnok maa sige, at det er i høi Grad ønskeligt at foretage noget Extraordinært, idet jo Forholdene i Arbeidsklassen, og særlig Arbeidsklassen paa Landet, ere saadanne, at den simple Arbejder, der ikke har nogen Formue, som f. Ex. ikke er Eier eller Fæster af et Hus og som er uden særlig Arbeidsdygtighed, og som har Familie af almindelig Størrelse at

sjørge for, let vil blive henvist til som noget Ordinært, noget Normalt at søge sin Alderdomsforsørgelse hos Fattigvæsenet. Dette, som jo dog maa være beregnet paa noget Extraordinært og paa særlige Tilfælde, indtræder her næsten som noget Normalt, noget næsten Ordinært. Dette er et saadant Samfundsonde, at det forekommer mig at berettigede til extra-ordinære Foranstaltninger, og da man tillige i Grundlovens Bestemmelse om, at Enhver, som ikke er i Stand til at underholde sig og Sine, har en vis Ret til at faae Hjælp af det Offentlige, giver dette det i Lovforslaget indeholdte Princip en grundlovmæssig Berettigelse. Jeg kommer derfor til det Resultat, at det i Principet er baade berettiget og ønskeligt at foretage et Skridt som det foreslaede. Men medens jeg saaledes i Principet kan anerkjende det Berettigede og Ønskelige i Forslaget, beklager jeg, at jeg ikke ganske kan slutte mig til den Form, hvorunder Principet i dette Forslag er søgt udført. Mine Indvendinger imod Forslaget ere dels formelle, dels reelle. De formelle Indvendinger gaa i en lignende Retning som de, der bleve omtalte af den ærede foregaaende Taler; jeg beklager, at jeg ikke var tilstede fra Forhandlingens Begyndelse og saaledes ikke fik Veilighed til at overvære hele hans Foredrag. Disse formelle Indvendinger ere, at saa mange vigtige Bestemmelser ikke ere omtalte i Lovforslaget, skjøndt de dog ere og maa være af afgjørende Betydning for den Maade, hvorpaa det kan virke, og af afgjørende Betydning for Spørgsmaalet om, hvorvidt man kan slutte sig til Forslaget eller ikke. Jeg skal saaledes nævne, at Indbetalingsmaaden er overladt til Finantsministeren, at hele Organisationen med Agenter, som er af overordentlig stor Betydning og meget vanskelig, heller ikke er omtalt i Forslaget. Det er jo klart, at, hvis man beholder Livrenteanstaltens nuværende System med Agenter, vil det ikke kunne passe paa det foreliggende Forslag. Ligeledes mangler der Bestemmelser om Organisationen af Udbetalingerne, hvor og hvorledes disse skulle ske, ja endog om Organisationen af Tilskudene. Der er vel givet Tilfagn om Tilskud af 50 pCt., men det ser under saadanne Betingelser, at man kan sige, at i de allerfleste Tilfælde vil i det Mindste for Arbeidsklassens Vedkommende Retten til de 50 pCt. ikke være tilstede; det er nemlig overladt til Finantsministerens Skjøn at afgjøre, hvor stort Tilskuddet skal blive, saa snart Indbetalingerne ikke have været aldeles regelmæssige. Ligeledes findes der heller ikke i Lovens nogen Bestemmelse om den hele Ordning af Administrationen, hvor mange Embedsmænd der